

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 NOV 2007	
SAKSNO.:	200705911
AVD/KONT/BEH:	LOV/ED/MHG
DOK.NR.	101
ARKIVKODE:	

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
200705911

Vår ref
200704426-/EMK

Dato
01.11.2007

Forskrift til den nye offentlighetsloven - Høring

Vi viser til deres brev av 4. september 2007 med utkast til forskrift til ny offentlighetslov. Helse- og omsorgsdepartementet har følger de merknader til utkastet:

1. § 4: BETALING FOR INNSYN

Forslaget om rett til å ta betalt for innsyn kan se ut til å bygge på en antagelse om at det er selve kopieringen av dokumentene som er det mest ressurskrevende ved håndtering av innsynsbegjæringer. Imidlertid er det slik i dag at de fleste ønsker å få dokumentene oversendt elektronisk. For de mange virksomhetene som har innført elektronisk saksbehandling, finnes dokumentene i elektronisk versjon.

Det som krever store saksbehandlingsressurser, er å lese igjennom alle dokumentene som det er bedt om innsyn i, og vurdere disse for innsyn. Dersom det ikke foreligger et reelt og saklig behov for å nekte innsyn (jf. meroffentlighetsprinsippet), må alle taushetsbelagte opplysninger sladdes ut før det gis innsyn. De taushetsbelagte opplysningene kan være spredt utover i dokumentet, og må sladdes for hånd – dette kan ikke gjøres elektronisk. Sladdingen er en svært omstendelig prosess, særlig for virksomheter som har dokumenter med mange taushetsbelagte opplysninger, slik som Helse- og omsorgsdepartementet, mange av våre underliggende virksomheter og helseforetakene. Statistikken viser at ca. 45 pst. av avslagene på innsynsbegjæringer i vårt departement er hjemlet i at dokumentet inneholder taushetsbelagte opplysninger, i hovedsak gjelder dette pasientopplysninger.

En regel om at virksomhetene kan ta betalt for kopiering, vil etter vår mening føre til at den som ber om innsyn, isteden ber om å få kopiene elektronisk. De ressursene som

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 3

Telefon
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 95 7

Saksbehandler
Elin Ludvigsen Kjenn
22 24 84 35

dette krever, kan virksomheten ikke ta betalt for. Dermed virker forslaget unødvendig.

Forskriften innfører dessuten et helt nytt prinsipp ved å legge til rette for at virksomheter omfattet av offentlighetsloven skal kunne ta betalt for kopier og porto når antall ark overstiger 100. Det står ikke i høringsnotatet hvordan dette kan gjennomføres i praksis. Vi viser blant annet til at forvaltningsorganers arkiver er offentlige, og derfor forpliktet til å legge til rette for at de som krever innsyn kan møte opp i virksomhetens lokaler og be om kopier der, jf. St. meld. nr. 32 (1997–98) *Om offentlighetsprinsippet i forvaltningen* punkt 6.2.5. Å kreve inn penger for kopier vil dessuten i seg selv være en administrativ belastning.

Vi forutsetter at forslaget ikke innebærer en endring i prinsippet om at den som ber om innsyn har rett til én kopi av dokumentet, og ikke kan kreve flere kopier av samme dokument.

2. § 6: TILGJENGELIGGJØRING AV OFFENTLIG JOURNAL PÅ INTERNETT

2.1. Økonomiske og administrative konsekvenser

Både Helse- og omsorgsdepartementet og mange av de virksomhetene vårt departement har ansvar for, produserer og mottar dokumenter som i hovedsak inneholder taushetsbelagte pasientopplysninger. I postjournalen til disse virksomhetene vil det regelmessig ligge registrert korrespondanse som inneholder personsensitive helseopplysninger – typisk brevveksling til og fra pasienter og deres representanter, behandlingssteder og medisinske sakkyndige og den aktuelle offentlige etat. Innholdsmessig vil man i brevene finne henvisning til, gjengivelse av eller vurderinger knyttet til helseopplysninger. Ofte vil utskrift/kopi av pasientjournal (notat fra konsultasjoner, diverse former for billedlig gjengivelse, prøvesvar, utskrifter/remser fra forskjellige måleapparater, operasjons- og anestesiskjem, pleierapporter m.v.) følge som vedlegg.

Pasientopplysninger er underlagt lovbestemt taushetsplikt. Det er i utgangspunktet bare de taushetsbelagte opplysningene som er unntatt offentlighet, og organet plikter å vurdere dokumentet opp mot meroffentlighetsprinsippet. Dette innebærer at man i hvert enkelte tilfelle plikter å vurdere om de hensynene som har begrunnet den aktuelle unntakshjemmelen gjør seg gjeldende, og hvilke saklige hensyn som tilsier offentlighet, samt å foreta en avveining mellom disse hensynene. Disse vurderingene tar tid og krever ressurser.

Dersom det er grunnlag for delvis innvilget innsyn, må organet sladde ut de taushetsbelagte opplysninger. Innenfor helsesektoren vil slike taushetsbelagte opplysninger være spredt utover i dokumentet, og siden dokumentene i tillegg ofte er omfangsrike, vil prosessen med sladdingen bli svært arbeidskrevende. I noen tilfeller

så arbeidskrevende at hele dokumentet kan og bør unntas i forbindelse av unntaket i § 12 b.

Allmennheten og mediene har stor interesse for helserelaterte opplysninger og nyhetsstoff, og dette gjør at vi får forholdsmessig mange innsynsbegjæringer i vår sektor. I tråd med Justisdepartementets egen vurdering, legger Helse- og omsorgsdepartementet til grunn at den foreslåtte plikten for statlige virksomheter til å gjøre sin elektroniske journal tilgjengelig på internett vil innebære en sterk økning i antall innsynsbegjæringer og klagesaker etter offentlighetsloven. Vi gjør oppmerksom på at dette i sin tur vil få administrative og økonomiske konsekvenser både når det gjelder virksomhetenes arkivfunksjon og saksbehandling, særlig for de sektorene der dokumentene regelmessig inneholder mange taushetsbelagte opplysninger.

2.2. Søk på personnavn

Departementet støtter i prinsippet forslaget om å publisere postjournalen på internett.

Feil ved journalføringen slik at taushetsbelagte opplysninger kan bli røpet, kan få større konsekvenser når journalen er publisert på internett. Dette viser at det er viktig samtidig å ivareta personvernet ved gode rutiner for publisering.

2.3. Behov for unntak for de minste offentlige virksomhetene

For de minste offentlige virksomhetene vil et krav om elektronisk journal på internett føre til en forholdsmessig stor arbeidsbelastning når det gjelder innsynsbegjæringer. Disse virksomhetene har heller ikke et administrativt apparat som kan ta seg av innsynsbegjæringer i den størrelsesorden som vil komme som følge av at journalen ligger på internett. Det må derfor gjøres et unntak fra kravet om å legge ut offentlig journal på internett for de minste virksomhetene, for at ikke regelen skal få urimelige administrative og økonomiske konsekvenser.

Vi støtter Justisdepartementets forslag om at det skal være en egen bestemmelse om at det er det overordnede departementet som i tvilstilfelle avgjør om et underlagt organ skal gjøre postjournalen tilgjengelig på internett. I vurderingen vil det være relevant å ta hensyn til blant annet organets størrelse, om hensynet til offentlig innsyn veier tungt i forhold til den aktuelle sakstype organet behandler og om organet besitter egen juridisk kompetanse på området. Vi finner det ikke hensiktsmessig å knytte vurderingen alene opp mot antall ansatte i organet.

2.4. Opplysninger om kontaktperson

Forslagets § 6 andre ledd siste setning sier at journalen som legges ut på internett skal opplyse om kontaktperson for hvert enkelt dokument. Vi forstår behovet for at det står hvor man kan henvende seg hvis man har spørsmål knyttet til dokumentet.

Det er imidlertid verken hensiktsmessig eller praktisk at det skal stå navnet på en konkret saksbehandler for saken. Hvem i virksomheten som er saksbehandler eller ansvarlig leder for en sak, er ingen statisk opplysning – dette endres fordi ansatte slutter eller går i permisjon, nye kommer til, saker blir overført fra en seksjon til en annen innenfor virksomheten, og så videre. Dermed vil slike opplysninger ofte bli feilinformasjon, og ikke være praktisk verken for virksomhetene eller for journalister og andre som søker i journalen på nettet.

I stedet vil det være viktig å opplyse om hvor man skal henvende seg for å få vite om hvem man kan snakke med om saken. For at det skal komme helt klart fram i forskriften at det er virksomheter selv som bestemmer hvem som skal besvare slike henvendelser, foreslår vi derfor at siste setning i § 6 andre ledd isteden får følgende ordlyd: "I tillegg skal journalen inneholde kontaktopplysninger for virksomheten."

3. § 8 UNNTAK FRA OFFENTLIGHETSLOVEN § 14: FØRSTE LEDD FOR HELSEFORETAKENE

Helse- og omsorgsdepartementet har igangsatt et arbeid med utarbeidelse av høringsnotat om lovfesting av åpne styremøter i helseforetaksloven. Departementet mener det er hensiktsmessig å vurdere forholdet til dokument som går fra administrasjon til styret i foretak etter helseforetaksloven, i denne sammenheng. Departementet ber derfor om at forslaget endres i samsvar med dette.

4. § 11 KLAGEORGAN

I § 11 andre ledd står det at klageorgan for vedtak fattet av selvstendige rettssubjekter som nevnt i loven § 2 bokstav c og d, er "det organet som har ansvaret for" det selvstendige rettssubjektet. Dette kan tolkes på flere måter. For vedtak fattet av helseforetakene er det for eksempel uklart om det er Helse- og omsorgsdepartementet (som eierdepartement) eller det regionale helseforetaket (som eier av helseforetaket i medhold av helseforetaksloven § 2 tredje ledd) som er klageorgan.

Etter vår oppfatning viser dette at uttrykket "det organet som har ansvaret" ikke er entydig nok til å favne alle de ulike organiseringsformene innenfor stat og kommune. Det er imidlertid heller ikke hensiktsmessig å oppstille en konkret regel i forskriften om hvilket organ som er klageinstans for hvert enkelt rettssubjekt. For staten bør det derfor istedet forskriftsfestes at det departement som har eierandel tilsvarende mer enn halvparten av stemmene i virksomhetens øverste organ, jf. offentlighetsloven § 2 c), eller rett til å oppnevne medlemmer til virksomhetens øverste organ som nevnt i § 2 d), skal bestemme hvilket organ som skal være klageorgan for virksomhetens vedtak.

5. § 14 NUMMER 7: ENDRING I UTDATERT FORSKRIFT

I utkastet til § 14 nummer 7 foreslås det en endring i forskrift 20. september 1982 nr. 3577 om tilsetting for tjenestemenn ved fylkesmannsembetene (Tilsettingsreglement). Forskriften stammer fra den tiden da alle arbeidstakere i fylkesmannsembetet var ansatt i departementet. Fordi fylkesmannsembetene nå i mange år har ansatt sine egne

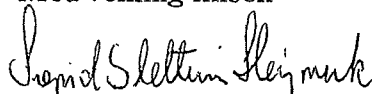
arbeidstakere, og har et personalreglement som er forhandlet mellom partene i arbeidslivet på samme måte som andre statlige virksomheter, er dette en utdatert forskrift som skulle vært opphevet. Vi foreslår derfor at § 14 nummer 7 strykes.

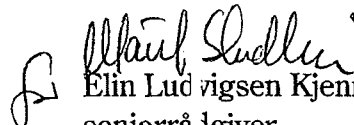
6. § 14 NUMMER 14: ENDRING I ABORTFORSKRIFTEN § 7 FJERDE LEDD

Vi kan ikke se at den foreslåtte endringen har noen sammenheng med den nye forskriften, men støtter endringsforslaget, da henvisningen blir mer utfyllende.

Vi svarer gjerne på eventuelle spørsmål dere måtte ha til dette.

Med vennlig hilsen

Ingrid Slettum Høymork e.f.
avdelingsdirektør

Elin Ludvigsen Kjenn
seniorrådgiver